

Kalundborg Kommune
Plan, Byg og Miljø
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

31.5.2018

Att. Peter Jannerup

(59 53 52 43/ 23 43 36 30)

Dispensationsansøgning iht. Vandløbsloven hhv. Naturbeskyttelsesloven mhp. forbedring af hydrologiske forhold i Lille Åmose på Selchausdal gods jorder

Undertegnede søger på vegne af Selchausdal Gods hermed dispensation til at gennemføre et naturprojekt i Lille Åmose mhp. at forbedre de hydrologiske forhold på jorder under Selchausdal Gods, matrikel nr. 2 z, Selchausdal Hgd., Buerup.

Projektet er analyseret gennem en forundersøgelse. Vedhæftede rapport beskriver detaljeret baggrund, formål, nuværende situation og planlagte indsatser mhp. at forbedre de hydrologiske tilstande på arealet (Bilag 1). Vær venligst opmærksom på, at rapporten også omfatter Frihedslund Gods jorder, matrikel nr. 1a, 1b og 10 a Halleby Ore By, Buerup, der ligger nord for 2 z. Der fremsendes særskilt ansøgning for matriklerne under Frihedslund Gods. Nærværende ansøgning omfatter således alene matrikel 2 z, Selchausdal Hgd., Buerup.

Formål

Projektets overordnede formål er at forbedre de nuværende græsningsforhold ved forbedret afvanding. Afgræsning er noteret som afgørende indsats i Natura 2000-planen til fremme af bl.a. udpegningsarten Brushane, der som andre vadefugle er afhængig af lav vegetation. Ligeledes er afgræsning nødvendig for at fastholde den lysåbne natur og fremme levevilkårene for en række øvrige prioriterede bilag IV-arter - herunder forekomsten af bl.a. trane, rastende ænder og gæs i vinterhalvåret samt padder.

Projektarealets rettidige afvanding forsinkes bl.a. af et kunstigt anlagt dige langs Øvre Halleby Å, der reducerer den naturlige afstrømning og dermed optørring efter vinteroversvømmelser hhv. perioder med kraftig nedbør i udbindingsperioden. Gennemføres rapportens forslag til forbedring af afvandingsforholdene, forventes udbindingsperioden at kunne forlænges med 3-4 uger, heraf 1-2 uger tidligere i foråret hhv. 2-3 uger senere i efteråret. Forlængelsen vil tilgodese ønsket om længere udbindingsperiode og sikre lavere vegetationshøjde ved samme græsningstryk til fordel for bl.a. projektområdets udpegningsart Brushane.

Baggrund

De for projektområdet unaturligt tidlige og markante oversvømmelser i eftersommeren/ tidligt efterår og meget sene afvanding om foråret medfører en stadig kortere og mere ustabil udbindingsperiode. Vanskelighederne har nået et omfang, hvor dyreholderne overvejer at stoppe afgræsningen, idet den forkortede udbindingsperiode påvirker mulighederne for at overholde kravene i gældende tilskudsordninger med risiko for sanktioner.

Den sene optørring af græsarealerne medfører også, at en stor del af området's potentiale som yngleområde for vadefugle ikke bliver udnyttet, fordi arealerne er for våde, når vadefuglene etablerer deres territorier og lægger æg - hvilket normalt sker i løbet af april måned og 1. halvdel af maj.

Når vandstanden i løbet af april-maj måned falder i Tissø og dermed også i Øvre Halleby Å er det vigtigt, at vandet hurtigst muligt kan strømme frit fra projektarealerne til Øvre Halleby Å.

Den tidligere pumpestation har bidraget til optørringen, men er nedlagt for mange år siden, da driftsomkostningerne - ift. udbyttet ved at dyrke arealerne, ikke har været fordelagtig.

Langs med Øvre Halleby Å - mellem ca. st. 1500 m til st. 2320, er en bred og 0,5 til 1,0 m høj jordvold, som tilsyneladende er skabt af jordfyld fra regulering og vedligeholdelse af vandløbet. Det er uklart, om jordvolden er resterne af et sommerdige. Hvis det var intakt hele vejen rundt - også langs den nordlige kant af matr.nr. 2z under Selchausdal Gods, ville jordvolden kunne beskytte området mod mindre oversvømmelser fra vandløbet og gøre det muligt at starte forårsafvandingen tidligere med f.eks. en pumpe. Men som jordvolden ligger i dag fungerer den snarere som et middel til at holde vandet tilbage på marken i længere tid end højst nødvendigt.

Indsatser

Indsatser omfatter hovedsageligt åbning af én tidligere rørlagt grøft, oprensning af én eksisterende, udskiftning af rør på få korte rørlagte strækninger som følge af sammenbrud, reetablering af partielt eroderet dige langs Øvre Halleby Å, etablering af 550 m 30 cm forhøjning og etablering af et vandhul på 200 kvm som temporært magasin mhp. afledning af tilstrømmende overfladevand ved rørløb.

- På sydsiden af det mellemste område genskabes den tidligere grøft (lyseblå) på en 550 m lang strækning langs nordsiden af skellet mellem matr. nr. 2 z Selchausdal Hgd., Buerup og bl.a. 10 b . Grøften graves med bund fra kote 1,70 m DVR90 i den opstrøms ende, hvilket er 0,4 m under det nuværende aflejringer og med 1,0 promille fald til udløb i den kommende oprensede grøft fra nordøst i kote 1,15 m, svarende til 0,20 m over bunden i den oprensede grøft. Den nye grøft graves med en bundbredde på 0,4 m og skråningsanlæg 1:1,5.

Den opgravede jordfyld udplaneres. Den oprensede jordfyld udplaneres i et ikke over 0,30 m tykt lag (gul) på terræn langs sydsiden af grøften, hvor det indgår i den senere omtalte jordvold/terrænhævning.

- Ved udløbet af de kendte drænledninger i den sydlige del af projektområdet på matrikel nr. 2z Selchausdal Hgd., Buerup etableres en ny 25 m lang 50 cm rørledning med indløb i kote 0,72 m DVR90 og 3,2 ‰ fald til udløb i Øvre Halleby Å i kote 0,64 m svarende til 0,17 m over den teoretiske bundkote i vandløbet og ca. 0,31 m over den opmålte bund i vandløbet. I indløbet til røret sættes en skråtstillet grøderist, udføres og monteres som tidligere beskrevet.

I det højeste terræn nær vandløbet sættes der på 50 cm rørledningen en brønd med betonstøbt bund, 0,5 m sandfang og en højvandsklap monteret på rørudløbet ind i brønden. Brønden udføres med betonkegle til terræn og en kuppelrist af støbejern som dæksel. Højvandsklappen skal være forsynet med en wire, som gør det muligt at hæve den til vandret og fastholde den i denne position ved en fæstning til f.eks. dækslet.

De bestående betonbrønde fjernes og den nuværende drænledning fra syd forlænges i et tæt 200 mm rør frem til udløb i den nye brønd. Samtidig spules drænledningen for aflejringer så langt mod syd som muligt.

Opstrøms for den nye 50 cm rørledning etableres en 400 m lang grøft fra øst oven på nuværende rørlægning med en bundbredde på 0,4 m startende i bundkote 0,96 m DVR90 og med 0,6 ‰ fald til indløb i røret med bund i kote 0,72 m. Gravedybden er ca. 1,0 m, og skråningsanlægget er 1:1,5 til terræn.

Den nye grøft hegnes af med elhegn på begge sider ca. 0,5 m fra øverste grøftekant.

Det opgravede jordfyld køres væk fra den nye grøft og anvendes til at opbygge en 0,2 til 0,4 m høj og 630 m lang jordvold (gul) langs sydsiden af grøften i det nordlige skel af matr. nr. 2z Selchausdal Hgd., Buerup, hvortil oprensingsfyldet fra grøfteoprensningen også medgår. Volden etableres med 2,0 m bred krone og sideskråninger ikke stejlere end 1:5 og om muligt med skråningsanlæg 1:10.

En mindre del af jordfylden anvendes til tilfyldning hen over den nye rørledning, således at den nuværende jordvold fra hver side føres hen over rørledningen med en 3,0 m bred krone i kote 2,6 m og skråningsanlæg ca. 1:8 til terræn.

- 400 m længere nedstrøms ad Øvre Halleby Å etableres et tilsvarende 25 m langt rørudløb bestående af 40 cm rør langt indløb i kote 0,70 m DVR90 og 3,2 ‰ fald til udløb i Øvre Halleby Å i kote 0,62 m svarende til 0,19 m over den teoretiske bundkote i vandløbet og ca. 0,25 m over den opmålte bund i vandløbet.

Indløbet til røret ligger ca. 1,15 m under terræn. Omkring indløbet til røret udgraves et vandhul med et overfladeareal i terræn på 200 m² og skråningsanlæg 1:5 mod bund, som kan samle tilstrømmende vand samt anvendes til kreaturvanding. I indløbet til røret sættes en skråtstillet grøderist, som skal boltes til røret eller hegnes af mod kreaturerne.

I det højeste terræn nær vandløbet sættes der på 40 cm rørledningen en brønd med betonstøbt bund, 0,5 m sandfang og en højvandsklap monteret på rørudløbet ind i brønden. Brønden udføres med betonkegle til terræn og en kuppelrist af støbejern som dæksel. Højvandsklappen skal være forsynet med en wire, som gør det muligt at hæve den til vandret og fastholde den i denne position ved en fæstning til f.eks. dækslet.

- Jorden fra udgravningen af vandhullet medgår dels til hævning af den nuværende jordvold fra hver side hen over rørledningen med en 3,0 m bred krone i kote 2,6 m og skråningsanlæg ca. 1:8 ned til terræn. Dels medgår jorden til en tilsvarende hævning af jordvolden på en ca. 20 m lang strækning 250 meter længere mod nord.
- Træffes evt. gammel drænledning ved etableringen af den nye rørledning, føres denne i tæt rør frem til udløb i brønden med højvandsklappen.

Grøftarbejderne gennemføres udelukkende i gamle vandløbs-/ rørlagte traceer og har derfor iflg. vedhæftede udtalelse fra Museum Vestsjælland ingen eller meget begrænset indvirkning på fortidsminder. Museet vil som ønsket blive orienteret om opstartsdato og er velkomne til at være tilstede under gravearbejdet i det omfang de finder nødvendigt.

Arbejdet forventes gennemført i august 2018, hvor projektarealet formodes at være tørt og farbart. Vi håber derfor I har mulighed for at sagsbehandle ansøgningen inden længe – i bedste fald så indsigelsesperioden udløber primo august.

Er der spørgsmål eller andet til ansøgningen, er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Selchausdal Gods v/ godsforvalter Bo Jung er med på cc. ved fremsendelsen.

Venlig hilsen

Thomas Møller
Skov – og naturkonsulent

Vanas ApS
Rugkrogvej 17
4250 Fuglebjerg

Tlf.: 40 24 24 47

E-mail: tm@vanas.dk

CVR.nr.: 33504527

